

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

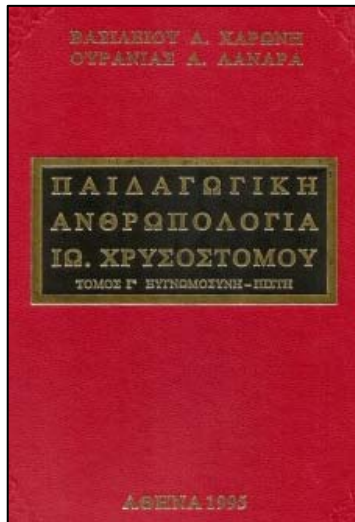
ΤΕΥΧ. 146
2015

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΚΔΟΣΗ
Π.Ε.ΦΙ.Π.

Σημείωμα Συντάξεως.

Τό τεύχος αυτό, τοῦ 2ου 3μήνου (Ἀπριλίου-Μαΐου-Ἰουνίου), ἐδῶ καί μερικά χρόνια, λόγω τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, δέν κυκλοφορεῖται σέ μεγάλη ποσότητα, οὔτε ἀποστέλλεται ταχυδρομικά. Ὅμως εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἔκδοσή του προκειμένου νά διατηρηθῆ ἡ λεγομένη περιοδικότητα (4 τεύχη τό ἔτος) καί νά δικαιούμαστε κάποια μικρή ἔκπτωση στά ταχυδρομικά, πού, ὅπως εἶναι γνωστό, εἶναι ἤδη ἐδῶ καί μερικά χρόνια δυσβάστακτα. Τό ἀποστέλουμε σέ ὅποιον Φίλο μᾶς τό ζητήσει καί τό ἀναρτᾶμε καί στήν Ἴστοσελίδα μας στό διαδίκτυο (www.pefip.gr).

Ἀποφασίσαμε τό παρόν τεύχος νά τό ἀφιερῶσουμε στήν «Ἀγωγή τῶν Παιδιῶν» κατὰ τόν μεγάλο Παιδαγωγό Ἅγιο Ἰωάννη τό Χρυσόστομο. Λόγω, ὅμως, τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων πού διαθέτουμε, παραθέτουμε σέ μετάφραση, ἐνδεικτικά, μόνο ἓνα μικρό ἀπόσπασμα ἀπό τή σοφία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Γιά περισσότερα παραπέμπουμε στό σπουδαῖο 4τομο ἔργο: «Παιδαγωγική Ἀνθρωπολογία Ἰωάννου Χρυσόστομου», τῶν Βασιλείου Χαρόνη καί Οὐρανίας Λαναρά. Οἱ συγγραφεῖς ἔχουν ἀλφαβητικά ληματοποιήσει ὅλο τό συγγραφικό ἔργο τοῦ Ἁγίου Πατρός. Πρόκειται πραγματικά γιά ἓνα συγγραφικό ἄθλο. **Τό συνιστοῦμε θεομά.**

«ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»

Τριμηνιαῖο δημοσιογραφικό ὄργανο τῆς «Πανελληνίας Ἐνώσεως Φίλων τῶν Πολυτέκνων» (Π.Ε.Φ.Π.).

Κωδικός Ἀριθμός Ἐντύπου: 001721.

Ἔτος 37^ο, ἀρ. φύλλου 146 — Ἀπρίλιος-Μάιος-Ἰούνιος 2015.

Ἀκαδημίας 78Δ — 106 78 ΑΘΗΝΑ.

Τηλ. 210-38.38.496, 210-38.22.586, FAX: 210-38.39.509.

E-mail: pefip@otenet.gr — Ἴστοσελίδα: www.pefip.gr

Α.Φ.Μ.: 090047658, ΔΟΥ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἰδιοκτήτης: Π.Ε.Φ.Π.

ΙΑΡΥΤΗΣ: π. ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ (Μπιλάλης), Ἀγορείτης Μοναχός († 2014).

Ἐκδότης: Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνίου,

τ. Διευθυντής Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς, Πρόεδρος Π.Ε.Φ.Π.

Ἡ «Ε.Π.Ο.» συντάσσεται ἀπό Ἐπιτροπή.

Διευθυντής Συντάξεως: Ἰωάννης Γ. Θαλασσινός, διευθ. Π.Ε.Φ.Π.

Ἐκτύπωση: Π.Ε.Φ.Π.

Ἡ «Ε.Π.Ο.» διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ. ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΕΙΣΦΟΡΕΣ προαιρετικές.

Ἡ ἀγωγή τῶν παιδιῶν κατὰ τόν Ἅγιο Ἰωάννη Χρυσόστομο.

1. Ἄς προετοιμάσουμε τά παιδιά μας, ὥστε νά μποροῦν νά ἀντέχουν σ' ὅλες τίς δοκιμασίες τοῦ βίου καί νά μὴν ἐκπλήσσονται γιά τά δυσάρεστα πού ἔρχονται. Ἄς τά ἀνατρέφουμε μέ τήν παιδαγωγία καί νοουθεσία Κυρίου, καί θά μᾶς περιμένει πολὺς μισθός. Γιατί, ἂν οἱ ἄνθρωποι πού κατασκευάζουν ἀγάλματα βασιλέων καί ζωγραφίζουν εἰκόνες, ἀπολαμβάνουν τόσο μεγάλη τιμή, ἐμεῖς πού στολίζουμε τή βασιλική εἰκόνα (γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ), δέν θά ἀπολαύσουμε ἄπειρα ἀγαθά, ἀφοῦ ἀποκαθιστοῦμε στό πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ τό «καθ' ὁμοίωσιν» τοῦ Θεοῦ; **Γιατί αὐτό εἶναι τό ὅμοιο μέ τό Θεό, ἡ ἀρετή τῆς ψυχῆς, πού ἀποκτᾶται, ὅταν ἐκπαιδεύσουμε τά παιδιά μας νά εἶναι ἀγαθά, νά μὴν ὀργίζονται, νά εἶναι ἀνεξίκακα.**

Ἄς ἀποκταῖται, ὅταν ἐκπαιδεύσουμε τά παιδιά μας νά εἶναι ἀγαθά, νά μὴν ὀργίζονται, νά εἶναι ἀνεξίκακα. Ὅλα αὐτά εἶναι χαρακτηριστικά τοῦ Θεοῦ, πού ἀποκτοῦν καί τά παιδιά, ὅταν τά ἐκπαιδεύσουμε νά εὐεργετοῦν, νά εἶναι φιλόανθρωπα, νά περιφρονοῦν τά ἐγκόσμια. Αὐτό λοιπόν ἄς εἶναι τό ἔργο μας, τό νά διαπλάσσουμε καί νά ρυθμίζουμε καί τόν ἑαυτό μας καί ἐκεῖνα πρὸς τό πρέπον.

2. Ἄκουσε τόν Ἄπ. Παῦλο πού λέει: «Νά ἀνατρέφετε τά παιδιά σας μέ παιδαγωγία καί νοουθεσία σύμφωνη μέ τό θέλημα τοῦ Κυρίου» («ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου», Ἐφεσ. 6, 4). Μὴν προσπαθεῖς νά τόν κάνεις ρήτορα, ἀλλά παιδαγωγῆσε τον νά φιλοσοφεῖ. Γιατί, ἂν δέν γίνει ρήτορας, δέν θά προέλθει καμιά βλάβη, ἐνῶ ἂν ἀπουσιάζει τό δεύτερο, κανένα κέρδος δέν θά προκύψει ἀπό τήν ρητορική δεινότητα. **Χρειαζόμαστε τρόποι καλοί καί ὄχι λόγια, ἤθος καί ὄχι ρητορική δεινότητα, ἔργα καί ὄχι λόγια...** Μὴν ἀκονίζεις τή γλώσσα του, ἀλλά καθάρισε τήν ψυχή του. Δέν τά λέω αὐτά γιά νά σέ ἐμποδίσω νά μορφώσεις τό παιδί σου, ἀλλά γιά νά σέ ἐμποδίσω νά προσέχεις μόνον τά κοσμικά χαρίσματα. Μή νομίσεις ὅτι μόνον ὁ μοναχός ἔχει ἀνάγκη ἀπό τά διδάγματα αὐτά τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Γιατί περισσότερο ἀπό τοὺς μοναχοὺς τά χρειαζόμαστε τά παιδιά πού θά ἀσχοληθοῦν μέ τήν (κοσμική) βιοπάλη. Ὅπως δηλαδή ἀκριβῶς ἐκεῖνος πού μένει διαρκῶς μέσα στό λιμάνι, δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό κατασκευή πλοίου, ἀπό καπετάνιο καί ἀπό πλήρωμα ναυτῶν, ἀλλά ἐκεῖνος πού ταξιδεύει πάντοτε (μέσα) στή θάλασσα, ἔτσι ἀντίστοιχα συμβαίνει τόσο μέ τόν κοσμικό ὅσο καί μέ τό μοναχό. Γιατί ὁ μέν μοναχός, σάν νά βρῖσκεται σέ λιμάνι χωρίς κύματα, ζεῖ ζωή ἡσυχῆ, καί ἀπαλλαγμένη ἀπό κάθε καταιγίδα, ἐνῶ ὁ κοσμικός εἶναι διαρκῶς θαλασσινός (ταξιδιώτης) καί ταξιδεύει στή μέση στό πέλαγος ἀντιμετωπίζοντας πολλές τρικυμίες. Κι' ἂν ἀκόμη αὐτός δέν ἔχει ἀνάγκη, πρέπει ὅμως νά εἶναι προετοιμασμένος, ὥστε νά κλείνει τά στόματα τῶν ἄλλων. Ὡστε, **ὅσο περισσότερο εὐδοκίμησει σ' αὐτή τή ζωή, τόσο περισσότερο τοῦ χρειάζεται ἡ μόρφωση τῆς Ἁγίας Γραφῆς...**

Σκέψου λοιπόν, όσο είναι δυνατόν, τό γιό σου (ή τήν κόρη σου) νά παιΐνει ἐκεῖ, σάν ἄριστος γιατρός, μαζί μέ τά ἐργαλεῖα πού μποροῦν νά θεραπεύουν τή φλεγμονή τοῦ καθενός, νά πλησιάζει τόν καθένα καί νά συζητεῖ καί νά θεραπεύει τό ἄρρωστο σῶμα, χρησιμοποιοῦντας τά φάρμακα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί μεταδίδοντας τά πνευματικά διδάγματα... Δέν είναι δυνατόν ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος νά διαφύγει τήν προσοχή τῶν ἄλλων.

Γιατί ἀνάμεσα στούς πολλούς ὑγιείς, ἕνας ὑγιής θά μείνει ἀπαρτήρητος. Ὅταν ὅμως ἀνάμεσα σέ πολλούς ἀσθενεῖς ὑπάρχει καί ἕνας ὑγιής, γρήγορα ἢ φήμη του θά φθάσει στ' αὐτιά τοῦ βασιλιᾶ καί θά τόν κάνει γνωστό σέ πολλά ἔθνη. **Ἐχοντας λοιπόν αὐτά ὑπόψη σας, νά ἀνατρέφετε τά παιδιά σας μέ παιδαγωγία καί νοθεσία σύμφωνη μέ τό θέλημα τοῦ Κυρίου.**

3. Κάνε τό σπίτι σου Ἐκκλησία, γιατί εἶσαι ὑπεύθυνος καί γιά τῶν παιδιῶν σου καί γιά τῶν δούλων σου τή σωτηρία. Καί ὅπως ἀκριβῶς ἐμεῖς γιά ἐσᾶς θά δώσουμε λόγο, ἔτσι καί καθέννας ἀπό ἐσᾶς εἶναι ὑπεύθυνος καί γιά τό δούλο του καί γιά τή γυναῖκα του καί γιά τό παιδί του.

4. Γι' αὐτό εἶναι καλύτερα νά ἐφοδιάζουμε τό παιδί μέ ἠθικά καί πνευματικά ὄπλα ἀπό τήν πρώτη παιδική ἡλικία, πού εἶναι ἀκόμη κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του καί ἐλεύθερο ἀπό δεσμεύσεις καί πάθη... Γιατί ἐκεῖνος πού ἀποφασίζει νά ἀκολουθήσει τή ζωή τῆς πνευματικῆς ἀσκήσεως στό τέλος τῆς ζωῆς του, ξοδεύει ὅλο τόν καιρό του, προσπαθώντας νά ξεπλύνει τά ἁμαρτήματα τοῦ παρελθόντος, καί σ' αὐτό ἐξαντλεῖται ὅλη του ἡ φροντίδα. Ἄλλ' οὔτε τότε προλαβαίνει νά διορθωθεῖ καί φεύγει ἀπό τόν κόσμο ἔχοντας ὑπολείμματα τῶν πνευματικῶν του πληγῶν. **Ἐκεῖνος ὅμως πού ἄρχισε τόν ἀγῶνα ἀπό τήν παιδική του ἡλικία, δέν ξοδεύει τόν καιρό του σ' αὐτό, οὔτε ἀσχολεῖται μέ τή θεραπεία τραυμάτων, ἀλλά παίρνει ἀπό νωρίς τά βραβεῖα...** καί μένει παντοτινά σταθερός καί ἀμετακίνητος στίς ἀρχές του.

5. Ἄς μή μοῦ πει κανεῖς, ὅτι τά παιδιά δέν πρέπει νά ἀσχολοῦνται μέ τήν ἀκρόαση τοῦ θείου λόγου· γιατί θά ἔπρεπε ὄχι μόνον νά ἀσχολοῦνται, ἀλλά αὐτά τά θεῖα λόγια νά εἶναι ἡ μοναδική τους ἀπασχόληση. Δέν τό ὑποστηρίζω ὅμως αὐτό λόγω τῆς ἀδυναμίας σας, οὔτε τά ἀπομακρύνω ἀπό τή μελέτη τῶν μὴ χριστιανῶν φιλοσόφων, ὅπως ἀκριβῶς δέν ἀπομακρύνω καί σᾶς ἀπό τίς κοσμικές ὑποθέσεις. **Ἀλλά ἀξιῶνω μία ἀπό τίς ἑπτὰ ἡμέρες τῆς ἐβδομάδας νά τήν ἀφιερῶνουν στόν κοινό ὅλων μας Κύριο...** Γιατί αὐτή πρό παντός ἡ ἡλικία ἔχει ἀνάγκη ἀπό τέτοιες ἀκροάσεις. Ἐπειδή δηλαδή εἶναι τρυφερή, βρίσκουν ἀμέσως ἀπήχηση τά θεῖα λόγια, γιατί ἡ ἀκρόαση τυπώνεται στό νοῦ τους, ὅπως ἀκριβῶς μία σφραγίδα στό μαλακό κερί. Ἄλλωστε καί ἡ ζωή τους τότε ἀρχίζει νά ἀποκλίνει πρὸς τήν κακία ἢ πρὸς τήν ἀρετή. **Ἄν λοιπόν ἀπό τήν ἀρχή καί ἀπό τά πρῶτα τους βήματα τά ἀπομακρύνουμε ἀπό τήν πονηρία καί τά χειραγωγήσουμε πρὸς τήν ἄριστη ὁδó, ἡ εὐσέβεια θά τοὺς γίνῃ ἕνα εἶδος συνήθειας καί φύσεως.** Ἔτσι δέν θά μεταστρέφονται εὐκόλα μέ τή θέλησή τους πρὸς τό κακό, γιατί ἡ συνήθεια αὐτή θά τά βοηθεῖ νά πράττουν τά καλά ἔργα. Ἔτσι θά γίνουν γιά μᾶς σεβαστότερα ἀπό τοὺς γέροντες καί χρησιμότερα στίς δημόσιες ὑποθέσεις, ἀφοῦ θά παρουσιάζουν στή νεότητά τους τίς ἀρετές τῶν γεροντοτέρων.

(1. ΕΠΕ 21, 264-266 — 2. ΕΠΕ 21, 256-258 — 3. ΕΠΕ 8, 106-108 — 4. ΕΠΕ 28, 560-562 — 5. ΕΠΕ 12, 470-472).

ΔΩΡΕΑΝ

ΔΩΣΤΕ ΤΟ ΚΑΙ Σ' ΑΛΛΟΥΣ